

A NÉP BARÁTJA

(19. Röpiv.)

BÁTHORY SÁNDORTÓL.

Kedves Polgártársaim!

Elmítettem közelebb azon eredményt, melyet az országgyűlési felirat vont maga után, hogy t. i. a leirat szerint, a felirat nem volt úgy és oly megszólítással írva, mint azt ő Felsége egyelőre várta és szeretete volna. E bajon mind a felsőház, mind pedig a képviselőház aképvél segíthetni, hogy a hazánk nagy férfiak Deák Ferencz készítette feliratot, minden további módosítás nélkül küldendik fel. E levélnek külsejére e következő czim határozottatott iratni: „Ő császári királyi

Felségének, Első Ferencz Józsefnek stb. legkegyelmesebb urnak, Bécsben.“ E hazánk jövőjét tartalmazó s alkotmányos jogaink megadatását kívánó fontos levél felvitelével s átadásával ismét gr. Apponyi, (felsőház elnöke) és Ghiczky Kálmán (képviselőház elnöke) bizattak meg; kik e küldetés folytán e hónap 6-dikán el is utaztak. Hozza isten mihamarabb szerencsésen vissza, országunk szívébe e derék férfiakat s adja az ég, hogy követségük, áldást, békét és boldog jövőt hozzon kedves hazánkra, melynek népe: megbűnhődte már a multat és jövőndőt!

Egyébiránt a legközelebb megjelenendő Népkarátjára előre figyelmeztetem kedves polgártársaimat, mert abban már alkalmasint olvashatják, mily sikere lett a nemzet feliratának; mily módon fogadtatott az Bécsben s mit lehet várunk? Addig pedig jó lesz szemlét tartanunk afelett:

Mik történtek mostanában hazánkban?

Báró Sennyei Pál helytartótanácsos, — mi-

után abeli kérelme, hogy az adó erőszakos behajtása, legalább az aratás ideje alatt szüntetessék meg, nem hallgattatott meg, — hivataláról leköszönt.

Nem tudom, jut-e még eszükbe szeretett polgártársaimnak, hogy nemrég (jun. 6-án) Turóc-Szentmártonban néhány tagból álló tót értekezlet gyűlt egybe, melynek czélja az volt, hogy ott dolgozzák ki, mikép a magyarkorona földterületének azon része, melyen a tótajkuak laknak, „felső magyarországi tót kerület“ czime alatt elkülöníttessék s külön törvényszékük legyen. E terv az országgyűlés elé is felterjesztetett s most — képzeljék csak olvasóim, — Nyitra megye lelkes bizottmánya s hazafias érzelmű lakosai külön-külön tiltakozólevelet küldtek bé a képviselőházhoz s odanyilatkoznak, hogy sem a megyék, sem azoknak küldöttei vagy meghatalmazottaik e gyűlésben nem valának, az csupán egyesek eljárása következtében volt; mely ellen annivalinkább tiltakozik a megyei bizottmány, mert míg ezek tervébe a megye lakosai teljességgel be nem egyeztek, egyszersmind azt tartják, hogy az abban foglalt kívánalmak nem egyebek, mint idegen armánynak fegyverei, melyek nemzeti szabadságunk, hazánk boldogsága, önállása és létele ellen czéloztattak felállíttatni. Kinyilatkoztaták, miszerint a felső magyarországi szlávajku magyarok, kik annyi bújában és örömében osztottak szent István koronájának, sohasem fognak olyat kívánni, mely által a magyar szent korona területi épsége s közös hazai érdekeink sértetnének s mindazokat, kik most ily jogtalan s törvénytelen igényekkel lépnek fel, hazaárulóknak tartják és ünnepélyesen nyilvánítják a nemzet színe előtt, hogy ők szlávajakkal ugyan, de magyar szívvvel való magyarok s

büszkén vallják magokat azoknak; ha veszélyben forog a haza, készek életüket s vagyonukat áldozni s egyakarattal gyűlnék össze azon háromszinű zászló alá, mely a magyar nemzet ezeréves dicsőségének jelképe.

Torontálmegye pedig avégett intéze levelet az országgyűléshez, hogy a törvénytelen bíróságok által elítélt 1849-diki vértanúink nevei, — kiknek is életrajzait a Nép barátja egyenkintközleni fogja —: törvénykönyvbe igatlattassanak s a szabadságért elhullott honfiainknak emlékszobor emeltessek.

Böszörmény város is feliratot intéze a képviselőházhoz a törvénytelen adó behajtása által elkövetett sérelmek orvoslásaért. Ott ugyanis azon hirhedett Faller Károly csikarja az adót, egy század katonaság őrizete alatt! A napokban, míg Böszörmény város férfi népe kint, mezei munkával foglalkozott, kapta magát a katonaság s a szegény védtelen nőket és gyermekeket szuronyokkal kényszeríték, a letörölt házzszámok bevallására s eközben vagy 12-től meg is sebesítének, miután e kívánságuknak eleget tenni vonakodtak. De akármennyit ujságolok hazánk vidékeiről, mindenfelől a vérlázító adóharácsolásról szól az, melyből nekünk is bőven kijutott; annál fogva ezuttal erről legyen ennyi elég s lássuk —

Mily szél fuj a külföld felől?

* Az új olasz miniszterelnök tartózkodás nélkül kijelenté, hogy Róma nélkül az olasz ügy véglegesen nem rendezhető. Ez a miniszterelnök (báró Ricasoli) július 1-én az olasz képviselőházban hosszú beszédet tartott, melyben a többiközt azt is felemlíté, hogy Olaszország el van tőkéelve a hiányzó részeket, ugymint Rómát és Velenczét visszaszerezni, melyrenézve bizton hiszi, hogy az olasz nemzet célhoz is jutand s különösen most, kedvező alkalmat lát nyilni Velence visszafoglalására.

* Turinban Ricasoli miniszterelnök fentebb említett beszédét úgy tekintik, mint a mely növelni fogja Ausztria bizalmatlanságát, annál fogva ahoz is tartják magokat. 24 ezer ember még ebben a hónapban fegyverben áll, sőt még azon mozgó nemzetőrséget is behívják, melyet Garibaldi törvényjavaslata folytán szerveznek. Augusztushó második felében pedig a többi seregilletőség is zászló alá áll s így jövő szeptember elejéig mintegy 350 ezer

olasz katona áll fegyver alatt, mint az olasz ujságok tudatják. Azt pedig tudjuk kedves polgártársaim, hogy azt az olasz katonaságot nem adóbehajtásra, hanem bizonyosan más egyéb célra fordítják, melynek neve háboru! Hogy pedig az, ki ellen fog intézteni: a következők annak idejében megmutatja.

* Rómából kelt hir szerint a pápa mult hétfőre gyűlést volt tartandó. Mikről folyt ott a beszéd tárgya: még nem tudni, de hogy fontos ok bírhatta rá ő szentségét, az bizonyos, kivált midőn tudjuk, hogy a lélek mindinkább költözőben van nála, itt hagyandó földi sátorát.

* Franciaország képviselője az olasz udvarnál „rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter“ címét fogja viselni.

* Hirlik, hogy Garibaldi és Mazzini újabb vállalatukon török fejüket. (Bizonyosan nem a seiyemtenyészítés módján.)

* A mult számban említettem, hogy Garibaldi élete ellen bizonyos czinkos társaság fondorkodott; most azonban terjedelmesebben emlithetem egy francia ujság tudósítása szerint, hogy e czinkos társulat még olyan jóféle embereket küldött Caprerába, (hol most Garibaldi, saját birtokában tartózkodik) kik ajánló levelekkel ellátva, meglátogatták a derék szabadsághőst, gaz szándékok kivitelére alkalmat igyekezték keresni. Azonban a hatóságok figyelme, a gyanus madarak iránt idejekorán felébredt. „Nagyon csatlakoznak az olaszügy ellenségei — mondja ugyanazon francia ujság, — ha azt hiszik, hogy egyedül Garibaldi áll utjában a régi állapot visszaállításának. Halála, valamint a Cavouré is, mély gyászt, roppant veszteséget hozna Olaszországra, azonban a népek sorsa nem egy embertől függ, bárki és bármely legyen is az.“

* Párisi tudósítás nyomán irhatom, hogy Franciaországban és különösen Párisban több elfogatás történt, miután Napoleon császár ő Felsége élete ellen nagy összeesküvés fedeztetett fel. E körülmény az egész Franciaországban igen nagy benyomást okozott. Némelyik ujság azt a hirt is hozza, hogy egy orgyilkos rá is lőtt volna pisztolyával s a golyó balkarjába furódott volna a világ e közösen bámult férfianak. Egyébiránt ez még csak kószahir lehet, mely bővebb igazolásra vár.

* Egy angol ujság (Weeky Dispath) június 30-dik számában a többi közt ezt olvashatni: „Ugy látszik az osztrák kormány zavart akar előidézni Pes-

ten, hogy a rémuralmat megkezdhesse, anélkül, hogy az első lépés neki tulajdoníthatnák.“ — Csakhogy a magyar nemzet sokkal érettebb már; mintsem idő előtti heveskedése által ügyét elrontaná, mert tudja mi a türelem s ha kell, a jobb jövő reményében kész még többet is kiállani, kivált midőn előre érzi, hogy alkotmányos életének fényes sugarai nem sokára derűt vetnek a hazára!

Életünket és vérünket!

Bécs városban szörnyű ujság történt,
— Ami jól megneveltet bennünket: —
Egynehány ur így kiáltott égre:
A trónért életünket s vérünket!

Hát mi a baj? ezt kérditek tőlem?
Semmi más, mint: a magyar nemzetnek
Két küldötte a felírást vitte
Fel levélben a fejedelemnek;

S a papirosnak szörnyű zörgése
Az urakat úgy megijesztette..!
Ez az ok, miért az egynehány ur
A szörnyű nagy kiabálást tette. . . .

Könnyű nékik életöket adni,
Ha életök úgy is oly mulandó!;
Könnyű a vért is felajánlani,
Mely már úgy is vízzé változandó..!

Oh mi máskép hangzott a magyarnak
Ajkaról az: éltünk s vérünket!
Amidőn Mária Terézia
Segítségre hívá nemzetünket;

Ellenség fogá el jobbra, balra
Akkor a trónt, mely inogni kezdett;
És ki menté azt meg végveszélytől?
Hát ki más, mint csak a magyar nemzet!

A sok ellenség rakásra hullott
A magyarok kardcsapása által,
Mert hajh! a magyar sohasem állott
Annak, aki ellene volt, háttal!

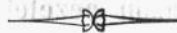
Szembe nézett vészszel és viharral,
Nyílt sisakkal küzdé a nagy harczt;
Igy, csak így nem vallott Ausztria
Ellenei előtt végkudarczot!

És mi lőn jutalma? ne kérdjétek!
Említsem-e a tizenkét évet,
Midőn halatlanság érzetében

Nyögött a test és sajgott a lélek! . . .

És ime most, ellenünk kiáltják:
Odaadjuk éltünk s vérünket! —
Haragudjunk? Nem! Kaczagjunk rajta. . . .
Veréb nem verile sasfészkünket!

K. . . . y.

A Magyarnemzet 1849-dik évi vértanuinak életrajza.

IV. Kiss Ernő tábornok.

Született Temesvárt 1800-ban, egy a leggazdagabb magyarnemes szülőktől. — Kellő kiképeztetése után a magyar királyi hadseregbe lépven, a második huszárezrednél ezredes, az első hannoverai-rend birtokosa s a pápai Krisztusrend lovagja lett.

Mikor a ráczság (Vendée) elsőben lázongani kezdett, több tábornokkal ő küldetett ellenök s a zavart egyidőre elnyomta. 1847 év szept. 2-kán a zavargó perlasziakkal szemben, midőn seregét tovább tartóztatni nem bírta, rohammal fényes győzelmet vívott ki. Később a ráczok által (szept. 11-kén) megtámadtatván, midőn Perlaszszon tartózkodó katonáira ablakból lövések történtek: Perlaszt felégeté. — E hibás tette nem maradt boszulatlanul. Volt neki Eleméren egy gyönyörű, szinte tündéri palotája, melyet utazásai alatt szerzett mindenféle drágaságokkal megrakott, — ezt a ráczok viszont porrá égeték, — földulták. —

Az ő vele szolgált főtisztek nagyobbára elszakadtak tőle, — más érdekek emberei lettek. Kiss Ernő nem fogott semmi aranyos ígéret, hazánk ügyében s javáért kívánt küzdeni. Magyar tábornok lett.

Miért írjam le a hazánkban élő testvérm nemzetekkel folytatott csatázásait? — Ugy is olyan volt az, mintha jobb és balkéz egymással viaskodnék: bármelyiknek győzelme fájdalmat hoz a testre. . . . Csak vessünk fátyolt a multakra és értsük meg egymást!

Csatákban nyert diadalai után, a hadügyminisztériumnál vállalt szolgálatot, innen országos hadiparancsnokká neveztetett ki.

Szép, csinos férfiú volt; a bort és leányt egyiránt s ezek felett hazáját szerette; a dicsőséget pedig imádta. Önzéstelen becsületes ember volt.

Hazánkknak bekövetkezendő szomorú állását látván, be akarta várni a végeredményt, — elfogott. — Nyugodtan hallgatta végig Aradon, golyó általi halált rendelő ítéletét.

Reggeli pongyolában állott ki, a középtermétű, de magas lélkű férfiú, a halállal szemben. Maga parancsolta (kommandírozta) a saját személyére irányzott tüzadást, — keblére, a célzra mutatván. —

Igy hulltak el legjobbjaink a gyászos harc miatt!

Legújabb hírek.

○ Varsauban közelebb ismét véres összeütközés történt.

○ Egy külföldi ujság a magyar ügyet tárgyalva Ausztria ellenében, azon nézetét nyilváníttja, hogy egyelőre még nem kerül a dolog háborúra, mert a magyarok nem készültek hozzá. Most arra kell szorítkozniok, hogy az adószedés ellen szegüljenek s ha az adónemfizetés tartós lesz, Ausztriára nézve az szintoly káros lesz mint a háboru és a katonaságnak még hadi dicsőség sem jut. Vajjon — így szól az ujság — oly nagy állam, mint Ausztria, lehet-e sokáig „nagy”, ha alattvalóinak több mint egyharmada erkölcsi háboruban áll vele? . . És semmi más hatalmasság nem maradna vesztég, nem engedné, hogy az ellenség lassan készülhessen megtámadására; de Ausztriának vesztég kell maradni: a megsértett Magyarország „ül kardján”. . . Így boszulja meg magát az otthon elnyomott Magyarország, hogy Ausztriát kifele gyöngítse. —

○ Pulszky Ferencz nyilatkozata van egy német lapban, — melyszerint a magyar emigratio célja, — mikép az európai figyelemnek tárgya legyen Magyarország, — elérve lévén: mármost az országgyűlés feladata a többi.

○ Az angol alsóházban, a lengyelügyeknek mult napokbani vitatása alkalmával egy képviselő szemére hányta az angol kormánynak, hogy számos alkalmat mulasztott el, amelyekben az elnyomott nemzetek érdekeit előmozdithatta volna. Azért tanusított — ugymond — az angol kormány annyi rokonszenvet Ausztria iránt 1848 és 1849-ben, Magyarországnak hitszegő és kegyetlen elnyomása után; azért mentheti magát Palmerston is, hogy az orosz betörést a szerencsétlen Magyarországba helyeselni kénytelen volt s a véres békekötés sikerültét egy szerencsekívánó levél tárgyául választotta!

○ Abdul Aziz az ujszultán elismerte az olasz királyságot. Orosz és Poroszország is sug-bug az elismerés felett, még meg érheti Ausztria, hogy maga is rátér, az olasz királyság elismerésére.

○ „Az országgyűlés elnökei f. hó 8-kán délután 2 órakor adták át ö Felségének az országgyűlés feliratát. — A császár átvevén azt, az elnökhöz magyarul felelt; kijelentvén, hogy a választ az országgyűléshez le fogja küldeni. A császár huszárezredesi ruhában volt.” Megelégedését fejezé ki ö Felsége, hogy a magyar országgyűlés ohajtásait és kívánalmait megfelelő formában nyújtotta be. — A felirat átadásánál jelen voltak még b. Vay magyar főkancczellár, Szécsén gróf minster és az alkanczellár Szögyény; mindnyájan diszes magyar öltözetben. A felirat felett még jul. 8-kán meg is kezdetett a tanácskozmány. Az előtanácskozmányban résztvesznek a fent lévő magyar mágnások s országnagyok.

○ A pápa folyvást nehéz beteg.

○ Még egy angolhoni német lap is, — mely különben nem volt barátja Magyarországnak, következőleg beszél ügyünkről: „A császár a régi alkotmányuktól megakarja fosztani a magyarokat, de bármi szomoru legyen is helyzetök, bolondok volnának, ha engednék, mert a nekik tett ígéretekben nincs okuk bizni és ha türik is a rossz sorsot, ostromállapot következik reájok, nem tart az örökké!! S legjobb ha igaz jogukba bizván, tartják magokat egyetértve és elhatározottan.

Távirati tudósítás Bécsből.

○ Jul. 9-kén délben a m. k. udvari kanczellárián Apponyi, Barkóczy, Zichy Ferencz országzászlósok, a két kanczellár és gróf Szécsén a felíratra adandó válasz felett tanácskoztak. Egy német miniszter sem volt jelen a tanácskozmányban. A magyarügy, a fejedelem és a nemzet képviselői közt tárgyalatik, kizárásával az idegeneknek. — Biztosan állíthatni, hogy a leirat kiindulási pontjául az 1847-dik évi állapot fogadtatott el, az oktob. 20-diki diploma megérintésével s a február 26-diki császári kibo-csátvány teljes mellőzésével.

Ugyanazon napon a császár elnöklete alatt a minisztertanács szinte foglalkozott a felíratra adandó válaszzsal. —

Ára 6 kr. o. é.

Azon tisztelt olvasók, kik e Népbarátját rendszeren jártni kívánják, küldjenek 15 számért: 90 krt., 10 számért: 60 krt., Nagyujtczára 1609. szám alatt lakó Báthory Sándorhoz, ki az így megrendelt számokat, kinek-kinek házához mindig pontosan megküldeni fogja, tüstint megjelenésük után.

Debreczen 1861. Nyomatott a város könyvnyomdájában.